

vereniging **Tilburg** **Minamiashigara**

Van de voorzitter

Het is hoog tijd om u bij te praten over het wel en wee van onze vereniging. Op dit moment verblijft onze delegatie in Japan. U kunt daarover al iets lezen in deze Nieuwsbrief maar de leden van de delegatie zullen u uitvoerig informeren over hun ervaringen met de ouderenzorg in Japan tijdens de ledenavond van 18 mei as. Uw komst naar deze avond is dus een 'must'.

In de afgelopen maanden hebben heel wat leden van onze vereniging weer geoefend in het Japans koken, anderen hebben kennis kunnen maken met de Japanse taal en gebruiken.

In het komende halfjaar hoopt het bestuur een lang gekoesterde wens in vervulling te doen gaan, namelijk iets te organiseren voor de Japanse inwoners in de regio opdat de band tussen hen en onze vereniging hechter wordt. Ook zal natuurlijk gewerkt worden aan het tegenbezoek in 2006 van onze vrienden uit Minamiashigara, waarbij het thema Ouderenzorg zal worden afgerond. Tijdens dit bezoek willen wij ook weer eens de indertijd met veel succes gehouden 'Matsuri' (Japanse markt) herhalen.

Uw kunt altijd tijdens de verenigingsavonden, maar natuurlijk ook rechtstreeks, te kennen geven welke bijdrage u wilt geven aan een of meer van de genoemde onderwerpen. Wij zouden dat zeer op prijs stellen!

In 2003 werden afspraken gemaakt over een bezoek van Japanse docenten aan Tilburg. Tijdens ons gesprek in 2004 met de Burgemeester van Minamiashigara Chosei Sawa, hebben wij dit onderwerp opnieuw besproken. Een probleem hierbij is dat, anders dan bij ons, het opnemen van verlof voor een dergelijk bezoek in Japan vrijwel onmogelijk is. Wij hopen echter, dat onze delegatie dit keer met goede berichten op dit punt terug komt. Het bezoek zou dan kunnen plaats hebben in het najaar en dan een goede aanleiding vormen om onze tweede verenigingsavond daar omheen te organiseren. Wie weet!!

In de vorige Nieuwsbrief heb ik nog eens benadrukt dat onze vereniging tot taak heeft de indertijd door Burgemeester Brox ingestelde Stedenband te realiseren. Wij hebben de Gemeente gevraagd ons nog eens te bevestigen, dat deze Stedenband nog steeds, nu en in de toekomst, van belang is. Immers, om dit werk enthousiast te kunnen blijven doen, hebben wij de morele en daadwerkelijke steun van de Gemeente nodig. Thans vindt een onderzoek plaats naar nut en noodzaak van de verschillende Stedenbanden. We hebben wethouder Janssen gevraagd ons nader te informeren, bij voorkeur rond oktober 2005, zodat wij u daarover kunnen bijpraten tijdens de najaarsbijeenkomst.

Ik wil hier graag alle mensen hartelijk danken voor de vele uren, die zij weer hebben gestoken in het werk voor de relatie met Minamiashigara. Doet u zelf 'vrijwilligerswerk', dan weet u hoeveel tijd erin gaat zitten om deze Nieuwsbrief bij u in de brievenbus te krijgen, om 'even' kooklessen te organiseren, het weekend met de judoka's tot een succes te maken, een delegatie naar Japan te sturen, om over het werk van penningmeester en secretaris maar te zwijgen en alle anderen. Zeker, we doen dit werk met plezier en voldoening, maar een vereniging 'leeft' alleen, als alle leden actief zijn. Uw komst naar de verenigingsavond zal dan ook alle werkers naast voldoening, ook nieuwe inspiratie geven.

U begrijpt het al: **ik reken op uw aller aanwezigheid op 17 mei as.**

Udo. R. Tjebbes
voorzitter

Nieuwsbrief
nr. 13, mei 2005

- Van de voorzitter
- 29 november '04 ledenavond met een lezing over Titia Blomhoff
- Jaarverslag van de Secretaris
- Introductiecursus Japanse taal door Laura Saito
- Jaarverslag van de Penningmeester
- Verslag van de Kascommissie
- 17 mei as. De voorjaars Verenigingsavond
- Impressie Japanse studiereis, als opwarmer voor de komende verenigingsavond
- "Met grote koksmessen gewaepend" de Japanse Kooklessen in 2004
- Verslag opening van de Japanse school;Thérèse Verspaget
- 'Yamato' Aanbieding van Theaters Tilburg
- Bestuursinfo

Verlag ledenavond

Tilburg 29 november 2004

Al spoedig na aankomst bleek dat het Tilburgs Natuurmuseum aan de Spoorlaan een ideale omgeving vormt voor een ledenavond van onze vereniging. Beneden, dicht bij de receptie is een gezellige ontvangstruimte, waar we vanaf halfacht elkaar onder het genot van een kop koffie konden ontmoeten en konden bijpraten.

Zoals in de uitnodiging aangekondigd, stond deze avond in het teken van Titia, de eerste westerse vrouw in Japan. Dus geen notulen en geen vergadertijgeronderwerpen, maar rechttoe rechtaan een onderwerp over Japan, in het bijzonder over een Nederlandse vrouw, die de moed had om haar man te volgen naar het onbekende Japan maar die daar, zeer tegen haar zin, niet mocht blijven. De schrijver van een boek over haar leven, René P. Bersma, was uitgenodigd om ons over Titia te vertellen.

het verhaal van Titia uit de doeken

Om acht uur werden we met zachte, maar beslissende hand door de voorzitter gemaand om naar boven, naar de aula van het museum te gaan, waar onze inleider inmiddels een expositie van foto's en Japanse voorwerpen had ingericht. Ook lag daar het boek over Titia.

Onze secretaris, Johan van der Schee die René Bersma had uitgenodigd, leidde hem in waarna het verbazingwekkende verhaal over de Nederlandse, maar in feite Friese Titia kon beginnen. We laten het woord aan onze inleider, René Bersma.

Wat nu volgt is een verkorte weergave van zijn lezing.

Uit Leeuwarden

De vrouw die ons vanavond zal bezighouden was afkomstig uit Leeuwarden. Ook Mata Hari kwam daar vandaan en hoewel naar mijn mening Titia in velerlei opzicht voor ons land een grotere betekenis heeft gehad dan Mata Hari, is deze laatste tot ver over onze landsgrenzen bekend, beroemd en zelfs berucht. Het wordt dus tijd om de geschiedenis eens te herzien en Titia de plaats te geven die haar naar mijn mening toekomt.

Hoe kom ik toch op Titia, die een onbekende vrouw die in niet één geschiedenisboek voorkomt? Laat ik bekennen dat het een kwestie was van toeval. Hoewel ik al vele jaren een grote belangstelling had voor Japan, voor de Japanse cultuur en de moderne ontwikkeling van dat land, was ik tot voor een paar jaren in het geheel niet op de hoogte van, laat staan geïnteresseerd in het vroegere bestaan van Titia. Ik wist absoluut niet dat ze geleefd had en waneer en dat ze getrouwd was met een zekere Blomhoff en dat zij haar man vergezelde op zijn tocht naar Japan. Hij werd naar Japan gestuurd om het opperhoofd te worden van de Nederlandse vestiging op het kleine eilandje Dejima voor de kust van Nagasaki. Maar, wat wij heel normaal vinden, namelijk dat een vrouw haar man vergezelt naar een buitenlandse bestemming, was in Japan ongehoord en zo werd haar, ondanks de voorspraak van invloedrijke lieden, na een verblijf van 111 dagen de toegang tot Japan definitief door de Shogun ontzegd. Zij moest haar man op Dejima achterlaten en in het gezelschap van haar zoon en de min Petronella Munts naar Nederland terugkeren, waar zij korte tijd na aankomst overleed. Dat is in 'a nutshell' haar dramatische geschiedenis.

het schip 'Liefde' in ikebana-uitvoering

Eerlijk gezegd is het niet zo vreemd dat een vrouw met een dergelijke geschiedenis, hoe dramatisch ook voor haar persoonlijk, bij ons in de vergetelheid is geraakt. Maar als dit waar is, hoe is het dan te verklaren dat zij in Japan nog steeds op velerlei manieren wordt afgebeeld en daar dus nog steeds een rol van betekenis speelt? Maar laat ik eerst teruggaan naar het begin, naar mijn ontdekking, een jaar of vier geleden, van Titia, die een ver familielid van mij bleek te zijn.

Toeval

En zoals zo vaak, speelde ook bij deze ontdekking het toeval een rol. Tussen de vele documenten die mijn vader ons bij zijn overlijden naliet vond ik een deel van 'Het Nederlands Patriciaat' met daarin de familie Bergsma. Zo kwam ik erachter dat in 1822 door een foutje van een van mijn voorvaders tijdens de aangifte van een nieuwe boreling de 'g' werd vergeten waardoor de familienaam ineens in **Bersma** veranderde. Belangrijker was dat ik, het Patriciaat verder doorbladerend, de naam van Titia Bergsma, eveneens familie, tegenkwam. Zij werd op 13 februari 1786 geboren en trad in 1815 op 29-jarige leeftijd met Jan Cock Blomhoff in het huwelijk. Welnu, deze Blomhoff had ik al 'leren kennen' als de magazijnmeester (1809 – 1813) en het latere opperhoofd (1817 – 1823) van Dejima, het eilandje bij Nagasaki, de enige plek in Japan waar het de Nederlanders onder stringente voorwaarden was toegestaan te verblijven. Op zich was dit huwelijk niets bijzonders. Het vond plaats in april 1815 en ik ging er vanuit dat Titia, of in Nederland of in Indië (Batavia), van waaruit de Nederlanders naar Japan gingen, was achtergebleven zoals zoveel vrouwen verplicht waren te doen.

En hiermee zou mijn verhaal kunnen eindigen wanneer ik niet opnieuw als bij toeval in Emile Papinot's 'Historical and Geographic Dictionary of Japan' de volgende passage tegenkwam: "Blumhoff ... director of the factory at Decima in 1817 had brought his young wife with him, but the Japanese obliged him at once to re-embark her for home." Er ging een schok door

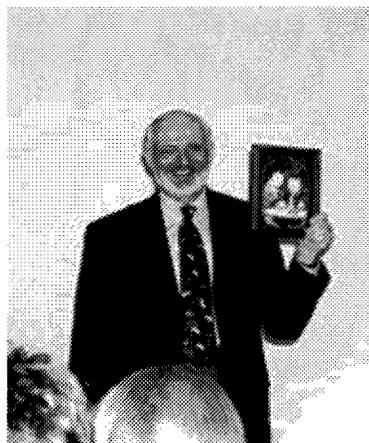
mij heen. Nu ging het niet meer om een ver en afstandelijk familielid, maar om iemand met wie ik grote verwantschap voelde, want was ook ik niet door interesse in en bezoeken aan Japan aan dat land gebonden?

Willen we iets kunnen begrijpen van wat Titia meemaakte van de betekenis van de aanwezigheid van de Nederlanders sinds 1641 op dat piepkleine kunstmatig aangelegde schiereilandje in de baai van Nagasaki dan moeten we verder terug in de geschiedenis. Alleen daar ligt de verklaring van het feit dat op een goed moment Hollandse schepen op weg gingen naar het verre Oosten.

Wat zochten zij daar?

Marco Polo

De interesse van de westerlingen voor het verre oosten begon in de middeleeuwen toen er vanuit Italië ontdekkingsreizen naar China werden gemaakt. De eerste die dat onbekende gebied beschreef was Marco Polo. Zijn vader, een handelaar, had al vóór hem China bezocht en de mogelijkheden van dat land ontdekt. Na terugkeer bracht hij het verzoek (!) van een Chinese heerser aan de Paus over om missionarissen te zenden. Aan dit verzoek werd uiteraard voldaan en het was Marco die met deze missionarissen mee naar China reisde. Ook hij slaagde erin goede relaties met de Chinezen aan te knopen en ontdekte daardoor welke interessante producten er te halen vielen, namelijk

Wie biedt er wat? Eenmaal, andermaal ...

---

kostbaarheden, edelmetalen en specerijen. Hij was het die de 'spaghetti' in Italië introduceerde. Het verslag van zijn reizen werd door hem in Portugese gevangenschap gedictieerd.

Luther

Dankzij de Spaanse overheersing van de Nederlanden waren de producten die de Spanjaarden uit het verre oosten haalden, in het bijzonder specerijen, hier beschikbaar. Daaraan kwam een eind toen als gevolg van de reformatie, die Luther met zijn stellingen tegen de Kerk van Rome ontketende, een tweedeling van Europa ontstond en voor ons tot de 80-jarige oorlog leidde. De bron van luxe goederen uit het verre oosten droogde op en de Hollanders waren wel gedwongen om zelf op zoek te gaan. Twee Rotterdamse kooplieden rustten vijf schepen uit met de namen: 'Blijde Boodschap', 'Trouw', 'Geloof', 'Hoop' en 'Liefde' om naar Japan te varen en daar de gewenste handelswaar te bemachtigen. Het was hun bedoeling dat deze schepen om de west via de Straat Magelhaes naar de Specerij-eilanden zouden varen in plaats van via de zuidelijke route om de Kaap. Deze westelijke route was merkwaardig aangezien de Straat Magelhaes berucht was vanwege het veraderlijke karakter van de zeestromen daar. Het is dus niet verwonderlijk, dat slechts één schip, de 'Liefde', uiteindelijk op 19 april 1600 het Verre Oosten bereikte. Echter door stormen was het schip uit koers geraakt. Daardoor kwam het niet bij de Specerijeilanden terecht maar leed het op de Japanse kust schipbreuk. Het schip 'Geloof' was na onvoorstelbare ontberingen in de Straat Magelhaes naar Rotterdam teruggekeerd. Van de andere schepen viel er een in handen van de Spanjaarden en een werd door de Portugezen veroverd. Het vijfde schip is hoogstwaarschijnlijk vergaan in de Stille Oceaan.

Met de aankomst van de 'Liefde' in Japan aan de noordoostkust van het eiland Kyushu begon een langdurige aanwezigheid van de Hollanders in Japan, een aanwezigheid die gekenmerkt werd door bizarre omstandigheden en onvoorstelbare gebeurtenissen.

Het begin

Dat de Hollanders, waarvan er velen ernstig ziek waren en bepaald niet welkom waren, niet onmiddellijk na aankomst werden vermoord is te danken aan het feit dat in Japan de burgeroor-

log, die al eeuwenlang aan de gang was, in een beslissende fase was gekomen. Toen de Hollanders na aankomst aan wal werden gebracht en de 'Liefde', na eerst door de plaatselijke bevolking vrijwel te zijn leeggeroofd, door de Japanse autoriteiten werd geïnspecteerd bleek dat er een aantal in goede conditie verkerende kanonnen aan boord was.

Dit kwam de heerser, de latere eerste Tokugawa Shogun Ieyasu ter ore. Aangezien hij het vreemd vond dat een handelsschip als een oorlogsschip was uitgerust, wilde hij meer weten van de 'vredelievende' motieven van de Hollanders. Hij wilde hen daarom persoonlijk onderwerpen. Twee bemanningsleden waaronder de Engelse stuurman, William Adams, werden verhoord. Daarbij maakte vooral Adams grote indruk op de Shogun. Dit, en niet te vergeten het succesvolle gebruik van de Hollandse kanonnen in de strijd met zijn tegenstanders, nam de Shogun zozeer voor de Hollanders in dat hij hun toestond in Japan te blijven en handel te drijven. Zo begon een succesvolle handelsrelatie tussen Japan en Holland waarbij de Verenigde Oost-Indisch Compagnie, opgericht in 1602, een belangrijke rol zou spelen.

Hirado

Met de oprichting van een handelspost in Hirado op de westkust van Kyushu begon voor de Hollanders een vrij lange periode van betrekkelijk gunstige verblijfsvoorwaarden. Zij waren overigens niet de enige westerlingen die probeerden de handel met Japan te ontwikkelen. Er waren ook Engelsen en vooral Portugezen. Vooral de Portugezen zagen het succes van de Hollanders met lede ogen aan. Aangezien zij erg fanatiek hun zendingsarbeid verrichtten, waarmee zij de religieuze activiteiten van de reeds uitgewezen Spanjaarden overnamen, en nogal wat bekeringen tot stand wisten te brengen vormden zij voor de Boeddhistische leiders een steeds grotere bedreiging. Dit was weer gunstig voor de Hollanders, want die lieten het wel uit hun hoofd om hun handelsarbeid door missionering te laten bederven. Uiteindelijk wonnen de Boeddhisten het pleit en werden alle buitenlanders verdreven. Echter, voor de Hollanders (en de Chinezen) werd een uitzondering gemaakt omdat de Japanners zeer goed begrepen dat een totaal isolement van hun land zou betekenen dat zij niet langer over voor hen be-

---

langrijke goederen en producten konden beschikken. De Hollanders, die bewezen hadden flexibel te zijn en vrij van missiedrift, mochten blijven maar wel onder bijzonder strenge voorwaarden. Ze mochten niet langer hun werkzaamheden verrichten vanuit Hirado en werden gedwongen om zich in 1641 te vestigen op Dejima, een klein kunstmatig eilandje voor de kust bij Nagasaki. Dit was feitelijk als strafkolonie voor de Portugezen gebouwd, maar deze werden in 1639 definitief uit Japan verbannen.

Dejima

Deze kleine handelspost vormde voor de Japanners de op een kier staande deur naar de wereld. Aangezien het voor de Hollanders zonder speciale toestemming onmogelijk was om Dejima te verlaten en Japan verder binnen te gaan was het mogelijk om hun invloed te controleren en tot een absoluut minimum te beperken. Aangezien de Hollandse schepen direct aan het eilandje konden afmeren en daar worden gelost waarna nieuwe lading aan boord kon worden gebracht, functioneerde de handelspost voor de Japanners op een voortreffelijke wijze. Maar voor de Hollanders, gewoonlijk een dozijn, die er geïsoleerd en zonder aanwezigheid van hun vrouwen moesten verblijven, was het leven er vaak bijzonder moeilijk. De enige keer per jaar uit (x) Batavia komende schepen en de Japanse vrouwen moesten voor het noodzakelijke vertier zorgen. Het was dus een echte mannengemeenschap en dat bleef zo tot in 1859.

Titia

Aangezien het de Hollanders streng verboden was om hun vrouwen mee naar Dejima te nemen was de aankomst van Titia, de echtgenote van Jan Cock Blomhoff, een ongehoorde en sensationele ontwikkeling. Ook voor haar moet het natuurlijk een enerverende gebeurtenis zijn geweest.

Net voor de slag bij Waterloo, waarbij Napoleon Bonaparte definitief werd verslagen, werd tijdens het Congres van Wenen de Europese kaart opnieuw getekend en werd Koning Willem I door Gijsbert Karel van Hogendorp uit Engeland gehaald om hier de monarchie inhoud te geven. Deze Willem, voluit **Koning Willem I Frederik van Oranje-Nassau** was een harde werker en hij slaagde er met grote inzet in ons land op te bouwen en er na verloop van tijd economische bloei tot stand te brengen. Hij kreeg daardoor veel aanzien en macht.

Blomhoff, die als vriend van Willem I diens vertrouwen genoot - hij was van 1794 tot 1802 in zijn persoonlijke dienst geweest - kreeg verschillende belangrijke opdrachten waarvan in 1816 de meest ingrijpende, namelijk om naar Japan te gaan en daar Hendrik Doeff, het opperhoofd van de Hollandse factorij op Dejima, te vervangen. Zoals gezegd, ging de reis vanuit Holland naar Japan via Batavia in Nederlands Indië. Uit het feit dat Blomhoff deze belangrijke opdracht kreeg, mogen we afleiden dat hij voor deze taak geschikt moet zijn geweest. Ook had hij al 'Japanse' ervaring opgedaan als magazijnmeester op Dejima.

Hij moet dus op de hoogte zijn geweest van het feit dat de Japanners onder geen beding de aanwezigheid van Hollandsche vrouwen op Dejima duldden. Het is dan ook onbegrijpelijk dat hij zijn vrouw niet in het veilige en comfortabele Batavia achterliet, maar haar met Jantje hun zootje, eigenlijk nog een baby, en zijn min Petronella Munts en een Javaanse dienstbode meenam naar Japan, waar hun lot volkomen ongewis zou zijn. Had hij het gevoel dat de Shogun zijn wens om zijn vrouw bij zich te houden wel zou honoreren omdat hij een vriend van de koning was? Of wilde hij geschiedenis schrijven en een doorbraak in de starre verhouding van de Japanse heerser forceren? Of hoopte hij dat Titia dankzij het isolement op het eiland door de Japanners onopgemerkt zou blijven? We zullen het waarschijnlijk nooit te weten komen, maar één ding is zeker: hij heeft zijn vrouw in een voor haar fataal avontuur gestort.

Nadat het schip uit Batavia aan de kade van Dejima was afgemeerd werd onmiddellijk met de ontscheping begonnen. De Blomhoffs namen hun intrek in een voor hen gereed gemaakte woning aan het andere einde van het eilandje vanwaar zij een goed uitzicht hadden op de stad. Het duurde niet lang of Blomhoff kreeg te horen dat zijn vrouw niet welkom was en naar Holland of Batavia per eerste gelegenheid diende terug te keren. Dit bevel, want dat was het natuurlijk, bleef ook na herhaalde verzoeken gehandhaafd en zo zat er dus niets anders op dan de drie vrouwen en het kind naar Batavia terug te sturen. Dit alles moet zulk een diepe en tragische indruk op Titia hebben gemaakt dat zij onherstelbaar ziek werd en na vier jaar in 1821 op 35-jarige leeftijd overleed.

lees verder op pagina 9

Verslag van de secretaris over het jaar 2004.

Samenstelling van het Bestuur (zie pag. 16)

Activiteiten

Bestuursvergaderingen

In 2004 zijn er zeven vergaderingen van het Algemeen Bestuur gehouden, waarvan speciaal vermeld kan worden dat op 16 januari feestelijk afscheid is genomen van Ari van Valen als secretaris en van Marco Dubbelman als penningmeester. Beiden hebben de vereniging gedurende een reeks van jaren gediend. Daarnaast heeft het Dagelijks Bestuur (DB) nog een aantal keren vergaderd.

Ledenvergaderingen

Er is in 2004 twee maal een algemene bijeenkomst met de leden geweest, op 14 juni de algemene ledenvergadering met goedkeuring van de jaarstukken en de bekrachtiging van de benoeming van de nieuwe bestuursleden en op 29 november een ledenbijeenkomst met een cultureel karakter.

Culturele activiteiten

Het bestuur heeft zich bijzonder ingespannen om in het verslagjaar een aantal culturele activiteiten voor de leden te organiseren. Zo werd er voorafgaand aan een voorstelling in de schouwburg van een Japans gezelschap voor zwaarddansen, die voor onze leden met flinke korting toegankelijk was, een Japanse theeceremonie georganiseerd die door enkele tientallen leden werd bijgewoond.

Van 10 tot 15 juni was er in de Tilburgse Bibliotheek een tentoonstelling van prachtige grootformaat foto's van de Japanse fotograaf Nanba, georganiseerd door ons lid Frans Kense in samenwerking met Fuji Foto Film en gesteund door onze vereniging. De feestelijke opening van deze tentoonstelling werd luister bijgezet door de aanwezigheid van de cultureel attaché van de Japanse ambassade. Hierna was er een gezamenlijk diner in het schouwburgrestaurant, wat door de heer Nanba zeer op prijs werd gesteld.

Op maandag 14 juni, nog tijdens de tentoonstelling, was onze jaarlijkse algemene ledenvergadering, die werd besloten door een interessante lezing van mevrouw van der Eb uit Leiden over Japanse tuin-kunst.

Op 29 november was er wederom een ledenbijeenkomst in het natuurmuseum met een lezing door de heer Bersma over Titia, de eerste Europese vrouw in Japan.

Overige activiteiten

Op 28 juni woonde burgemeester Sawa van Minamiashigara de inhuldiging bij van burgemeester Vreeman. Ter gelegenheid van dit bijzondere feit heeft het bestuur van VTM de heer Sawa, zijn vrouw en dochter Asako een lunch aangeboden in De Postelse Hoeve, wat bijzonder op prijs werd gesteld.

Van 24 tot 30 augustus bezocht een judodelegatie uit Minamiashigara Tilburg. Ook hierbij heeft het bestuur acte de présence gegeven en de delegatie op 26 augustus een buffet aangeboden bij restaurant Boerke Mutsaers.

Japanse school

Voor wat betreft de activiteiten van de Japanse school, moeten nog vermeld worden de actieve correspondentie tussen leerlingen en docenten met leerlingen in Minamiashigara. Ook de Japanweek op de Jozef school was een groot succes.

Vanaf september heeft het bestuur zich in diverse samenstellingen bezig gehouden met het zoeken en selecteren van de leden voor de delegatie naar Japan in april 2005. Vervolgens is enige keren met de geselecteerde leden vergaderd over het onderwerp **Vergrijzing en Ouderenzorg**.

De nieuwsbrief

De nieuwsbrief, die aan alle leden en een aantal belangstellenden wordt toegezonden, is in 2004 twee maal verschenen. De samenstelling en de vervaardiging vraagt elke keer veel energie en tijd van de betrokkenen, waarbij vooral de deskundige vervaardiging ervan door onze adviseur Joop van Lier moet worden vermeld.

Ledenbestand

Wij zijn het jaar 2004 begonnen met 239 betalende leden. Omdat de indruk bestond dat het aantal niet geheel klopte met de werkelijkheid is er in het najaar een brief uitgegaan aan de leden die nog geen contributie hadden betaald met het verzoek dit alsnog te doen of anders op te zeggen. Dit heeft geresulteerd in een opgeschoond ledenbestand van 187 leden aan het eind van het jaar. Vermeld moet nog worden dat de ledenvergadering in juni heeft besloten om de contributie te verdubbelen van 5 naar 10 euro per jaar.

Al met al konden wij 2004 afsluiten met een goed gevoel over de activiteiten van onze vereniging.

**De secretaris,
Johan van der Schee**

De introductiecursus Japanse taal door Laura Saito

Simpel toch?

‘Heus niet zo moeilijk’ stond er boven de aankondiging van deze cursus in de Nieuwsbrief van november 2004, maar voor een optimaal resultaat moest je er wekelijks wel voldoende tijd in kunnen investeren. Gelukkig had Laura Saito haar goed gestructureerde cursusmateriaal gesplitst in een deel, dat actief beheerst moest worden en oefeningen die je met inzage van de tekst mocht doen. Naast de Japanse taal kregen we ook informatie over het leven in Japan en de cultuur van dit land. Hierdoor kijken we nu vast met andere ogen naar de neervallende blaadjes van de kersenbloesem.

Thema

Vergrijzing en ouderenzorg was het thema van de uitwisseling dit jaar. De oudere deelnemers aan de cursus konden aan den lijve ervaren wat het betekent als je op latere leeftijd met een taal cursus zou moeten inburgeren in een land met een compleet andere taal en schrift. Voor deelnemers aan de uitwisseling met Japan zal de taalbarrière na deze cursus minder hoog zijn geweest. Wederzijds zal op zijn minst het elkaar in het Japans kunnen begroeten en bedanken het contact ‘verwarmd’ hebben. Voor het uitwisselen van meer inhoudelijke informatie zal Laura Saito als tolkend delegatielid van onschatbare waarde zijn geweest.

Herhaling van de cursus voor leden van de vereniging lijkt me een uitstekende mogelijkheid om de actieve belangstelling voor Japan van nog meer leden te versterken. Als men nu al met zelfstudie wil beginnen, of na de cursus door wil gaan, kan men on-line terecht op: <http://japanese.about.com/blbasic.htm>

Zelf heb ik de cursus gevolgd omdat ik Aikido beoefen en de vele Japanse termen, die in deze zelfverdedigingsport gebruikt worden, beter wilde begrijpen en uitspreken. Mijn interesse voor vreemde talen is toegenomen. Het komende jaar staat de on-line Teleac cursus Chinees op mijn programma. Dan kan ik bij het lopen van de halve marathon op de Chinese muur tenminste vragen: “is het nog ver?”

De lessen werden met grote deskundigheid en een aanstekelijk enthousiasme gegeven. Als ervaringsdeskundige had Laura veel begrip voor de problemen van Nederlanders die Japans willen leren. Laura: domo arigato gozaimasu!

Jan Weijnen

Vereniging Tilburg Minamiashigara

Meester van Cothstraat 8
5141ES Waalwijk
0416 334422

Financieel jaarverslag 2004

Balans 2004 (31 december 2004)

Activa	€	Passiva	€
Debiteuren	18.302,00	Eigen vermogen 31-12-2004	81.359,46
Giro 4502416	20.435,26	Crediteuren	0,00
Giro plus 4502416	2.630,17	Voorzieningen : Matsuri (3de Lustrum)	6.000,00
Bank 1912.76.200	14.914,12		
Bank spaar 3154.427.732	30.235,45		
Kas euro's	125,00		
Kas Japanse Yen (tegenwaarde 126.200)	717,16		
Totaal	87.359,46		87.359,46

Vergelijking activa van de balans 2003 en 2004

Activa	2003	Activa	2004	Vershil
	€		€	€
Debiteuren	18.151,00	Debiteuren	18.302,00	151,00
Giro 4502416	19.041,00	Giro 4502416	20.435,26	1.394,56
Giro plus 4502416	2.598,26	Giro plus 4502416	2.630,17	31,91
Bank 1912.76.200	6.656,93	Bank 1912.76.200	14.914,12	8.257,19
Bank spaar 1248.167.821	29.030,15	Bank spaar 3154.427.732	30.235,45	1.205,30
Kas euro's	165,00	Kas euro's	125,00	40,00-
Kas Japanse Yen (tegenwaarde)	717,16		717,16	0,00
Totaal	76.359,50	Totaal	87.359,46	10.999,96

Verlies en winst rekening 2004

Opbrengsten		Kosten	
	€		€
Rente inkomsten	1.237,21	Administratie	1.144,36
Contributie	1.785,00	Ontvangst MA	174,00
Subsidie/donaties	19.651,00	Bezoek MA	536,70
Activiteiten	150,00	Activiteiten	9.056,34
Vrijgekomen voorzieningen	39.076,00	Vergaderingen	1.062,85
		Rente kosten	0,00
		Nieuw e voorzieningen	0,00
		Resultaat	49.924,96
Totaal	61.899,21	Totaal	61.899,21

vervolg financieel verslag

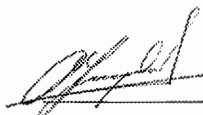
Debiteuren 2004			Crediteuren 2004		
Naam	Omschrijving	Bedrag €	Naam	Omschrijving	Bedrag €
Gemeente	Subsidie	18.302,00			
Totaal		18.302,00	Totaal		0,00

Voorzieningen				
bedrag 1/1/2004 vrijgekomen 2004 status 31/12/2004				
Omschrijving	Jaar	€	€	€
Japans symbool	1997	22.689	22.689	0
Expositie faciliteit	2000	9.076	9.076	0
Japans symbool	2002	7.311	7.311	0
Matsuri ter gelegenheid van 3de lustrum	2002	6.000	0	6.000

Verslag van de Kascommissie

Tilburg, 14 maart 2005

Hierbij dechargeert de kascommissie, bestaande uit de heer A. Jungerhans en de heer H. Zetteler, na controle van de boekhouding van kalenderjaar 2004, de penningmeester, mw. drs. M. Hutten, van haar verantwoordelijkheid. De financiële stukken zijn in orde bevonden.

A. Jungerhans
Kascommissie

H. Zetteler
Kascommissie

vervolg van pagina 5

Dankzij de vele tekeningen die gemaakt zijn van het leven van de Hollanders op Dejima hebben wij enigszins een indruk van de vrouw die Titia geweest moet zijn. Het waren Japanse kunstenaars die een aantal portretten van de vrouwen en het kind maakten: Ishizaki Yushi, Kawahara Keiga en Keiho Senshi en een onbekend gebleven schilder. De getekende en geschilderde gezichten hebben dan ook iets Japans.

Tot zover een kort verslag van de gehouden lezing. Wie de lezing niet bijwoonde en meer wil weten over Titia kan het beste kennis nemen van het boek dat door de inleider werd geschreven. Het is prachtig uitgevoerd en geeft door de uitgebreide beschrijving van het leven van Titia, maar ook van het leven op Dejima en de hele geschiedenis van Titia's tijd een goed beeld van wat onze heldin moet hebben doorstaan. Daarnaast bevat dit boek ook een keur aan illustraties waardoor het werkelijk een waardevol bezit is voor allen die Japan een goed hart toedragen.

Joop van Lier

Vereniging Tilburg Minamiashigara

Meester van Cothstraat 8
5141ES Waalwijk
0416 334422

Begroting 2006 vereniging Tilburg - Minamiashigara

Nr	Begrotingspost			Financiering door:	
		Lasten	Baten	S/D/ C/I	Subsidie/Donatie/Contributie/ Inkomsten
1000	Administratie totaal	5.570	0		5.570
1100	Apparatuur	2.000		S	2.000
1200	Telefoankosten	1.000		S	1.000
1300	Postzegels	1.000		S	1.000
1400	Briefpapier, enveloppen	1.000		S	1.000
1500	Lago	0		S	0
1600	Bankkosten	70		S	70
1900	Onvoorzien	500		S	500
2000	Ontvangst MA totaal	14.000	0		12.522
2100	Vervoer	2.500		S	2.500
2200	Overnachtingen	4.000		S	4.000
2300	Consumpties	2.000		S	732
2400	Entreegeld	500		S	500
2500	Cadeau's	1.000		I	1.000
2600	Tolken	2.000		S	2.000
2900	Onvoorzien	2.000		I	1.790
3000	Bezoek MA totaal	0	0		
3100	Reiskosten	0			
3200	Verblijfskosten	0			
3300	Kado's	0			
3400	Verzekeringen e. d.	0			
3900	Onvoorzien	0			
4000	Activiteiten totaal	17.462	4.750		4.595
4100	PR activiteiten website	112		C	500
	folder	250		C	205
4300	Nieuwsbrief	1.500		C	1.500
4210	Onderwijs Uitwisseling leerlingen en docenten MBC en Jozef mavo met Japan	4.000		C	220
4220	Sport				
4230	Cultuur cursus Origami	1.400	1.250	I	250
	cursus Kalligrafie	1.400	1.250	I	250
	cursus Haiku's	1.400	1.000	I	420
	cursus japanse taal	1.400	1.250	I	1.250
	Matsuri (japanse markt)	6.000			
4240	Economie				
4250	Milieu				
4260	Welfare				
4900	Onvoorzien				

Nr	Begrotingspost	Financiering door:			
		Lasten	Baten	S/D/ C/I	Subsidie/Donatie/Contributie/ Inkomsten
5000	Vergaderingen totaal	3.000	0		3.000
5100	Bestuurskosten (huur locatie, consumpties)	2.000		S	2.000
5900	Onvoorzien	1.000		S	1.000
6000	Rentekosten totaal	0	0		
7000	Renteopbrengsten totaal		210		
8000	Contributie totaal		2.425		
8100	Particulieren		1.500		
8200	Bedrijven		625		
8400	Instituten		300		
9000	Subsidie/donaties totaal		18.302		
9100	Subsidie gemeente Tilburg		18.302		
9200	Donaties		0		
9900	Onvoorzien		0		
	Begroting totaal	40.032	25.687		25.687

N.B.: Restant lasten wordt gefinancierd uit opgebouwde eigen middelen van de vereniging

Voor het jaar 2006 is aan de gemeente Tilburg gevraagd een subsidie toe te kennen van € 18.302,- aan de Vereniging Tilburg - Minamiashigara.

Tilburg d.d. 15 maart 2005

Penningmeester M. Hutten

Verenigingsavond 17 mei 2005

Bij brief van 14 april j.l. bent u uitgenodigd voor deze verenigingsavond. We herhalen de belangrijkste punten:

De avond vindt plaats in het

**Brabant Natuurmuseum
Sporlaan 434
5038 CH Tilburg
(013) 535 39 35**

Vanaf 19.30 uur bent u daar van harte welkom. Een kopje koffie staat voor u klaar. Om 20.00 uur beginnen we de avond met

1. Opening en welkom
2. Jaarverslag van de secretaris
3. Jaarverslag van de Penningmeester
4. Verslag van de Kascommissie
5. Begroting 2006
6. Rondvraag
7. Intermezzo
8. Pauze

9. Ouderenzorg in Japan.

Videoverslag met een mondelinge toelichting van de delegatie over hun bezoek aan Minamiashigara van 7 tot 14 april.

10. Sluiting rond de klok van 10.00 uur.

Een goed begin?

Wij vertrekken met flink wat vertraging naar Japan en arriveren op vrijdag om 17.00 uur plaatselijke tijd op het vliegveld Narita bij Tokyo. Het tijdsverschil bedraagt zeven uur. Na het gebruikelijke gedoe, verlaten van het vliegtuig, gaan door de paspoortcontrole en halen onze bagage op.

Daarna gaan we per bus naar het Shiba Park Hotel in Tokyo, waar we verwelkomd worden door twee dames van het ILC bureau uit Tokyo. Zij willen met ons de laatste details van het programma in Tokyo, 5 dagen later, doornemen.

Doordat het vliegtuig maar matig bezet was en sommige delegatieleden zelfs redelijk hebben geslapen, viel het met de beruchte jetlag erg mee. Dus staan we de volgende morgen om half negen monter met onze koffers klaar om per gemeentebus naar Minamiashigara te gaan. Het is een zonnige dag en overall is de bloesem al volop aanwezig.

Oh'Sakura Kampai!

Sakura

Om het lentegevoel nog meer te versterken, brengt men ons direct na aankomst in Minamiashigara naar een park, waar de bevolking onder rijk bloeiende kersenvormen het Sakura (kersenbloesem) feest viert met picknick, muziek en zang en saké natuurlijk. Als buitenlandse gasten krijgen wij een hartelijk onthaal en kunnen we meegenieten van allerlei Japanse hapjes.

Officiële ontvangst

Na deze eerste onderdompeling in de Japanse cultuur volgt de echte, officiële ontvangst op het gemeentehuis met toespraken en een lunch met burgemeester Sawa en zijn naaste medewerkers en natuurlijk het bestuur van onze zustervereniging. Daarna begint onmiddellijk het echte werk met een lezing over het zorgsysteem en de financiering daarvan.

Niet afgeschreven

Aangezien het in Japan, zeker in de kleinere gemeenschappen, nog steeds gebruikelijk is dat ouders, kinderen en kleinkinderen in één huis samenwonen, is het volgende deel van de middag bestemd om daarmee kennis te maken. In drie groepen vertrekken we per auto naar zo'n méérgeneratiehuis. Dat moet groot genoeg zijn om de zes bezoekers en de zes bewoners tegelijk te kunnen herbergen. Onze indruk is dan ook, dat het bij deze woonvorm gaat om de wat meer welgestelden met nogal eens een agrarische achtergrond. Maar het is heel boeiend om de fraaie traditionele Japanse inrichting te zien met een mooie uitstalling van de attributen voor jongensdag, een feestdag begin mei. Tot besluit van deze inspannende dag gaan we terug naar het stadhuis. Daar wachten leden van onze gastgezinnen, die ons mee naar (hun) huis nemen. Het grote avontuur is begonnen!

Uitjes

De zondag is traditioneel gereserveerd voor uitjes met het gastgezin en ook dat geeft ons natuurlijk een mooie kans om kennis te maken met Japan en vooral met de Japanse natuur. Ieder delegatielid kan daarover zijn eigen spannende verhaal doen, maar mijn indruk is, dat de meeste gezinnen op deze aanvankelijk mooie zondag erop uit trekken om te genieten van de prachtige bergnatuur in de buurt van de Mount Fuji, het Hakone meer en het Fuji-Hakone-Izu National Park. Het is een streek met zeer veel bezienswaardigheden, zoals hete bronnen, met of zonder zwaveldampen, musea, kabelbanen, prachtige natuur en bij mooi weer, boven alles uittorend, de allesoverheersende besneeuwde top van de Fuji-san, de eerbiedwaardige berg Fuji.

Het is een belevenis, die ook door de Japanners zelf op hoge prijs wordt gesteld, met als onvermijdelijk gevolg grote drukte en files.

Aan het werk

Op maandag (we zijn nog vol van de indrukken van de twee voorafgaande dagen: met of zonder stokjes eten, groene thee drinken, de kinderen in de gastgezinnen of juist de grootouders, onze behuizing enz. enz.) gaat voor ons gevoel het werk pas goed beginnen. We bezoeken het City Health Center, een Nursing Home en een zogenaamd Silver Human Resource Center. De verklaring en invulling van deze voor u, lezers, veelal duistere termen zult u kunnen vinden in het binnenkort te verschijnen officiële verslag en uiteraard op de komende ledenvergadering, die aan dit onderwerp zal worden gewijd. Minder duister is het bezoek vandaag aan de fabriek van Fujifilm, waar wij kennis maken met het productieproces van de instant-camera. Ook lunchen we er. Helaas is het intussen hard gaan regenen en dit blijft zo tot en met de volgende dag. Dit heeft tot gevolg dat de prachtige kerensbloesem in één klap grotendeels verdwijnt.

Situatie in Tilburg

Belangrijk op deze dinsdag is een PowerPoint presentatie door Peter Castenmiller over de zorg- en verpleeghuissituatie in Tilburg. Het is namelijk uitdrukkelijk de bedoeling dat ook wij onze situatie op het terrein van ouderenzorg laten zien. Verder bekijken we op deze dag verschillende projecten op het gebied van welfare: hobbyclubs voor kalligrafie, schilderen, chinees tekenen en diverse vormen van sportbeoefening, zoals boogschieten. Deze dag wordt besloten met een feestelijke avond in het cultureel centrum van de stad.

Toespraken

Toespraken door burgemeester Sawa en onze delegatieleider Peter van Mierlo worden omlijst door zang (o.a. het Sakuralied) en dans. Daarbij hebben wij ook de gelegenheid om een aantal van door ons meegebrachte geschenken te overhandigen. Onnodig te zeggen, dat dit vaak resulteert in het terugontvangen van andere cadeaus, waardoor onze koffer nog voller wordt. Een belangrijk geschenk op deze avond bestaat uit de tentoongestelde werkstukken van de welfare clubs, die ons in een grote krat worden overhan-

digd om mee naar Tilburg te nemen. Het is de bedoeling deze fraaie voorbeelden van Japans artistiek werk op de ledenvergadering te tonen.

ook binnen is het Kampai!

Afscheid

En dan komt de woensdag, de dag van ons vertrek uit Minamiashigara. Eerst nog de evaluatie van het bezoek door bestuursleden van de beide verenigingen, waarna we een bezoek brengen aan de prachtige oude Saijyoji tempel. Tot besluit nog een bezoek aan de grote Asahi Kanagawa bierbrouwerij, met aldaar een lunch. Vervolgens gaan we met de trein naar Odawara en vertrekken we vandaar met de Shinkansen naar Tokyo, voor het tweede deel van onze reis. Ook dit stuk van ons bezoek is spectaculair, zowel door het wetenschappelijk gehalte en de ontmoeting met autoriteiten op het terrein van de gezondheidszorg van een wereldmacht als Japan en een wereldstad als Tokyo, maar ook door de confrontatie met de stad zelf, het reizen per trein, de metro, per taxi of te voet. Ook het bezoeken van het stadhuis, beroemd om zijn architectuur, of stadsdelen als de Ginza (winkels), Shinjuku (spectaculair bij avond) of Asakusa maakt grote indruk.

Op 16 april maken we de terugreis, die ook weer vlot verloopt. Zelfs de 16 kilo zware krat van 100 bij 70 cm. met kunstwerken, gaat zonder probleem door de douane. In het uitgebreide reisverslag zal op de details van de reis worden ingegaan. Peter van Mierlo heeft ons bezoek grotendeels op video vastgelegd. Een samenvatting van de meest interessante stukken wordt op de komende ledenvergadering van 17 mei worden vertoond, dus kom met ons meegenieten!

Johan van der Schee

Met grote koksmessen gewapend

Met grote koksmessen gewapend melden twaalf liefhebbers van de Japanse keuken zich ook dit verenigingsjaar weer regelmatig in één van de keukens van de De Rooi Pannen. Het is alweer de derde kookcursus die onze vereniging organiseert en hopelijk niet de laatste!

ja, nu lachen ze nog bij een glaasje wijn

De filosofie van de Japanse keuken is, om bij het bereiden van voedsel zoveel mogelijk de natuurlijke smaak te behouden. Daarom worden ingrediënten gebruikt die niet, of zo kort mogelijk, worden gekookt. Versheid van het te bereiden voedsel is dus belangrijk, maar ook de precisie, waarmee de verschillende gerechten moeten worden bereid. Een mooi voorbeeld daarvan was de vorige cursus het grillen van stokjes met gemarineerde balletjes van kipgehakt. Door tijdens het grillen slechts één theelepeltje (of zoals onze kok Yaseko dat zo mooi kan zeggen: één tepeltje) suiker aan de marinade toe te voegen en daarmee het vlees in te smeren, werd het vlees onder de grill gekarameliseerd. En het resultaat? Mmmmm.

Ook dit jaar wordt de cursus weer gegeven door Yaseko, die steeds behulpzaam uitlegt (en voor-

doet) hoe een en ander moet. Vervolgens ontstaat er een plezierige chaos in de keuken, waar de cursisten in kleine groepjes een complete maaltijd gaan bereiden. Iedereen doet wat en helpt elkaar. Grote garnalen worden vaardig gepeld en van hun darmpje ontdaan. Prachtige stukjes biefstuk worden in flinterdunne reepjes gesneden. Marinades worden gemengd en geproefd. Groenten worden met de al genoemde grote koksmessen fijn gesneden tot luciferhoutjes of (zoals “wakame” = zeewier) geweld in water. En dat alles met een heerlijk glas wijn binnen handbereik, omdat het zonder spirituele ondersteuning meestal niet zo goed lukt, zegt men.....

Na al deze voorbereidingen kan het echte koken dan beginnen, iets dat in de Japanse keuken vaak maar weinig tijd in beslag neemt. Grote creativiteit wordt vervolgens verwacht om de verschillende gerechten op te maken. Presentatie is iets, waar Japanners ware meesters in zijn, getuige de schitterende foto's in het cursusboek. Jammer dat er op onze cursus geen fotograaf rondloopt, want soms zijn de creaties die onze cursisten maken adembenemend mooi.

Een minstens (!) zo belangrijk onderdeel van de cursus is ten slotte het “moment suprême” wanneer in het restaurant de zelf bereide gerechten wordt genuttigd. De “hashi” (eetstokjes) worden vaardig gehanteerd en op het “kampai” (proost) hoeft niemand na de eerste les meer te oefenen. Iets met koken niet zo goed gelukt? Dan de volgende keer beter je best doen, want als je het zelf moet opeten, en het is niet goed dan volgt genadeloos de straf aan tafel!

Marcel Pinkse

tja, waar smaakt dit nou naar?

kijk, hier staat hoe het moet

Opening van de Japanse School of Tilburg

Op zaterdag 9 april vond de officiële opening van het schooljaar van de Japanse School plaats. Dit keer niet op de school zelf, maar op het gemeentehuis. De voortaan geheten "The Japanese School of Tilburg" verzorgt al sinds 1990 op zaterdag lessen voor Japanse kinderen in het gebouw van de Jozef Mavo aan de Oude Dijk. Wethouder Hans Janssen zei in zijn toespraak blij te zijn, dat er naast de Universiteit van Tilburg nu ook een Japanse School van Tilburg is. Hij zei ook, dat de Japanse school van groot belang is voor de Japanse bedrijven in Noord Brabant.

Oud-burgemeester Gerrit Brockx haalde de school in 1990 vanuit Eindhoven naar Tilburg. Hij was ook een van de pleitbezorgers van onze vereniging en reisde meerdere malen met delegaties van onze vereniging mee naar Japan, o.a. met de onderwijsdelegatie in 1994 waarvan ook Yasuko en ik deel uitmaakten.

Genodigden

Er waren veel genodigden bij de openingsceremonie op 9 april: de heren Kensuke Tsuzuki en Kojiro Kuwabara van het Japanse Consulaat, de heren Kazuchika Hirota en Shigehiro Nakajima van de Japanse kamer van Koophandel, de heren J. de Beer van Fuji en Oyamada van Iris Ohyama, de directie van de Jozef Mavo en het bestuur van onze vereniging, vertegenwoordigd door Yasuko Zetteler-Nagano en mij.

Toeval

Aardig toeval: precies op het moment dat onze loco-burgemeester Els Aarts en leden van ons bestuur te gast waren op het gemeentehuis van Minamiashigara, waren er Japanse gasten in ons Tilburgse gemeentehuis!

Yasuko en ik onderstreepten in onze toespraak op verzoek van onze voorzitter het belang, dat wij als bestuur aan het bestaan van de Japanse School hechten. Daarnaast spraken we de hoop uit op een nauwere samenwerking tussen onze vereniging en de Japanse school en meldden we de komst van Japanse docenten naar Tilburg in het kader van een onderwijsuitwisseling met o.a. de Jozef Mavo.

Voor de nieuwe en zittende leerlingen van de Japanse School duurden de toespraken zichtbaar lang. Dat veranderde toen Raymond van Velthoven, directeur van de Jozef Mavo, hen actief betrok bij zijn toespraak door de leerlingen te vragen naar de verschillen tussen de Japanse en de Nederlandse school. Duidelijk antwoord van de leerlingen: "De Japanse school is heel netjes en de Nederlandse school is veel vrijer". De heer van Velthoven hield de aandacht vast door hen ook nog namens de Jozef Mavo het jaarlijkse cadeautje te overhandigen en hen te complimenteren voor hun inzet: want zes dagen per week naar school gaan is een prestatie, zo zei hij.

de Japanse Schoolgemeenschap in Tilburg

Japanse docenten gaven een prachtig fluit- en pianoconcert en de leerlingen zongen enige liederen. Tijdens de muziek werden mooie foto's van de Japanse natuur getoond. Aanleiding voor mij om te dagdromen over mijn komende privé-reis naar Japan! Tot slot werd de traditionele groepsfoto gemaakt en werden de gasten getraceerd op – uiteraard een Japans – hapje en drankje.

Thérèse Verspaget
Bestuurslid en
adj. directeur Jozef Mavo

Yamato is terug in Tilburg!

Aanbieding van Theaters Tilburg voor onze leden op vrijdag 27 mei

Yamato, een van de meest succesvolle Japanse percussiegroepen, die de afgelopen jaren de theaters hebben doen trillen op hun heipalen, geeft op vrijdag en zaterdag 27 en 28 mei een uitvoering in Theaters Tilburg.

'The Drummers of Japan' staat voor een overdonderend muziekspektakel, waarbij het publiek elke hartslag in de keel voelt kloppen door het imponerende drumgeweld op manshoge trommels, om vervolgens in trance te raken door subtiele ritmes en de ijle tonen van bamboefluiten. Yamato is door de pers geroemd als: "muzikale en theatrale topsport van A tot Z, een spektakel om in op te gaan".

In overleg met Theaters Tilburg is het bestuur er in geslaagd, na een tip, voor leden van de VTM een korting te bedingen van **5 Euro** (voor maximaal 2 personen per lidmaatschap), echter uitsluitend voor de uitvoering van 27 mei. Normale prijs € 20 euro + 1,75 servicetoeslag; voor onze leden € 15 euro + 1,75 servicetoeslag. Toegangsbewijzen zijn verkrijgbaar bij de Theatershop van Theaters Tilburg. Indien u telefonisch reserveert, vergeet u dan niet te vermelden dat u lid bent van onze vereniging.

De Theatershop is geopend van dinsdag t/m zaterdag van 10.00 uur tot 21.00 uur en telefonisch bereikbaar op maandag van 10.00 uur tot 18.00 uur.

Telefoonnummer: 013-5432220

U dient dit bericht uit te knippen en aan de balie te overhandigen, indien u van dit aantrekkelijke aanbod gebruik wilt maken.

Alvast veel plezier,

Het Bestuur

Bestuurssamenstelling

Udo R. Tjebbes
Peter J.F. van Mierlo
Johan van der Schee
Margot Hutten
Jack P.M. de Wilde
Thérèse M. Verspaget
Yasuko Zetteler-Nagano
Gerar P. Hauser

Joop H.M. van Lier

Functie

Voorzitter
Vice-voorzitter
Secretaris
Penningmeester
Coördinator Sport
Coördinator Onderwijs en Welfare
Communicatie met Japan
Adviseur; Contact met Gemeente Tilburg
Adviseur; Redactie Nieuwsbrief

Secretariaat

Johan van der Schee
Mr. van Coothstraat 8
5141 ES Waalwijk
Tel. 0416.334422
E-mail:
johanencorrie.vander.schee@hccnet.nl

Nieuwsbrief

TextDirekt
Visserslaan 9
5062 CL Oisterwijk
Tel. 013.5220511
E-mail:
jvl@parelnet.nl